

de milioane de franci, o sumă, care pentru o țeară ca România îți însuflă îngrijiri. Ba ce e mai mult, unii membri au făcut propunerea, ca să se voteze *un credit de cinci-deci de milioane*. În decursul ședinței dl Brătian a declarat, că nu mai voesce ca țeara să mai fie câmpul de războiu.

Turcia încă nu mai crede în pace mai ales observând înarmările, ce se fac în toate statele. Poarta a cerut date detaiate asupra înarmărilor dela reprezentanții ei din Paris, Berlin, Viena și Petersburg și în urma comunicărilor, ministrul de războiu a cerut în consiliul de miniștri un credit de cinci-deci milioane de franci.

Cu deosebire nu poate vedea poarta cu ochi buni înarmările Muntenegrului, cu toate că a fost asigurată, că acest principat va merge și la bine și la rău cu Poarta.

Resbelul Italiei se continuă în Africa și în zilele din urmă foarte favorabil pentru italieni, cu toate acestea ministrul de războiu a dispus de să trimit trupe nouă, pentru ca mai curând se isprăvească. Criza ministerială nu s'a putut delătura, regele a primit demisiunea cabinetului și a încredințat pe Depretis cu formarea noului cabinet. Scările din Roma vestesc, că Depretis e ministru-preșident, Robilant de interne, Magliani de finanțe, Brin de marină și Grimaldi pentru afacerile publice. Noul cabinet își dă născuț d'a rămâne Italia în alianță cu Germania și cu Austria pentru ca să se asigure și mai mult pacea europeană.

Dupăcum vin sciri din Constantinopol, delegații bulgari încă nu s'au reîntors, dovadă, că pertractările pentru aplanarea cestiunei bulgare, se continuă.

„Polit. Coresp.“ aduce scirea, că Rusia ar avea de gând, ca să intre din nou cu putere armată în Bulgaria pentru ca să curme ori ce neînțelegere. La curtea din Viena astăzi scire nu află credem. Diarul „Standard“ impută groasnic Rusiei, că numai din cauza ei obvin atâtea greutăți în cestiunea bulgară, căci ea n'a voit să răspundă la întrebările celorlalte puteri. „Journal de St. Pétersbourg“ com-bate aspru pe „Standard“ și dice, că Rusia s'a pronunțat destul de limpede. E treaba Rusiei, ce va face mai departe. „Nowoie-Vremja“ asigură, că Rusia nu cam prea pune mare pond pe aceasta cestiune. Se va deslega poate ea de sine.

Desbaterea asupra bugetului ministeriului de culte și instrucțiune publică.

(În mare.)

Fie-mi permis a aduce alt cas din resortul ministeriului de interne. (S'auzim!) Comitatul Târnavei mici în anul trecut a făcut o fundațiune de 10,000 fl. pentru „Kulturegylet“-ul din Transilvania, astfel, ca această sumă să se acopere în parte din averea comitatului, ear în parte din arunc. Concluzul acesta al comitatului, de natura căruia comitatul Satmarului aduse deja de mai nainte un concluz, s'a apelat la ministrul de interne, dar recurenții au fost respinși din motivul, că comitatul a fost îndreptățit a face aruncul de 20%, mai departe din motivul, că între scopurile, pentru cari comitatul este îndreptățit a face arunc sunt și „scopurile culturale“. Eu însă On. casă, concluzul acesta al comitatului nu-l află în conformitate cu legea, pentru că e drept, că în lege stă „pentru scopuri culturale“, dar a sprigini aceea reuniune transilvană sub cuvântul „cultural“, se me pardo-

nați, e numai joc de cuvinte, pentru că scopul cel adevărat al acestei reuniuni e maghiarizarea, ear acest scop în lege nu se cuprinde. (Mișcări și sgomot.)

Körösy Sándor: E unul și același.

Ludovic Mocsáry: Me rog de iertare, dar cultura nu se poate identifica cu maghiarizarea, pentru că nici on. deputat Körösy Sándor nu va nega, că cultura se poate înainta și mijloci nu numai în limba maghiară, ci și în altă limbă, și nu va susține nici aceea, că naționalitățile n'ar avea alt drept decât, ca cultura să li se administreze lor în limba maghiară, căci este dis în legea de naționalitate dela 1868, că e chemarea și datoria chiar a statului de a mijloci, ca locuitorii de altă limbă să-și poată câștiga instrucțiune în propria lor limbă, până acolo unde se începe învățământul academic.

Dar nu se poate lua ca motiv al concluzului comitatului nici aceea, ce a dis ministeriul cu ocaziunea respingerii recursului, că adevărată reuniune de cultură ardeleană față cu diferitele naționalități și-a lăsat activitatea sa de interes general, care eschide ori ce pornire dușmănoasă în acest comitat, ceea ce ori de ce limbă ar fi populațiunea lui, nu poate se-i dea privilegiu de a se simți vătămă. A maghiariza cu bani româneschi pe români — aceasta eu nu o țin de o procedere dreaptă și deamă de un maghiar. (Contra-dicieri în stânga.) După ce am amintit acum reuniunile de cultură, fie-mi permis on. casă, a spune încă, că eu nu consider de norocită direcțiunea, în care aceste „Kulturegylet“-uri și-au început activitatea lor; pentru că, binevoii a-mi concede, această direcțiune e hotărât agresivă față cu celelalte naționalități, și scim foarte bine, că acțiunea nașce reacțiune. (Nelinisce în stânga estremă.) Ar fi cu totul altceva, dacă acele reuniuni s'ar ocupa numai de aceea, ca să salveze pe seama națiunii maghiare pe aceia, cari sunt espusi a se slovanisa sau romanisa, sau de s'ar restrânge la aceea ca se dea ocaziune pentru însușirea limbei maghiare, acolo unde se cere, precum de exemplu în capitală esperiem aceasta cu bucurie, sau în alte orașe, dar, mă rog de iertare, ca aceleași reuniuni cu mijloacele, ce și le-au ales ele, cu asilurile lor de copii, cu instrucțiunea poporală, cu premii puse pentru propunerea cu succes a limbei maghiare, ca cu toate acestea să năvălească asupra naționalităților, acolo, unde locuiesc în masse compacte și a voi să le maghiarizeze cu grămada, (Strigări în stânga estremă: Cine voesce aceasta?) me rog de iertare, aceasta este o idee utopică și ea tradează numai, că este voința, deși nu este și puțină lângă ea și că maghiarii în genere nu se pot împăca cu aceea, ca să fie în țeară locuitori și de altă limbă, pentru că așa cred, că bun patriot în această țeară nu poate fi, decât numai cel ce vorbește ungurește, și aceasta, d-lor, este o fatală rătăcire și vătămă pentru naționalități. (Nelinisce și reprobari în stânga estremă.)

De altminterlea, dacă numai până acolo ar merge lucrul, ca întreaga lucrare de maghiarizare să se facă pe cale socială, atunci am putea dice, că statul respectază dreptul de întrunire și așa ar avea ocaziune să apere acest drept și la alte naționalități. Dar aceea n'ar trebui să concedem statului, ca organele lui și autoritățile administrative să se amestece în asemenea lucruri și cu asemenea procedere să lucre, astfel după cum vedem, n'ar trebui onor. guvern să influențeze și să încurajeze și alte organe administrative ca să procedă asemenea.

Încă un cas să-mi fie permis a-l aminti pe scurt. E lucru cunoscut, că în anul trecut comitatul Zolyom a hotărât se maghiarizeze numele unui întreg șir de comune slovace.

Thaly Kálmán: A le remaghiarisa.

Ludovic Mocsáry: Me rog de iertare! Nu se poate remaghiarisa, pentru că nu se poate ca înainte de asta sa-tele să fi avut nume atât de pocite ca: Lopén, Vaezok,

Szabkény, Szélcse, Doval sau Get, pe care și în finiturile ungurești l'au botezat cu cunoscutul nume: Gyetvát. Schimbarea aceasta de nume, nu prea arată din partea respectivelor patrioți zeloși vre-un sentiment puternic pentru limba maghiară. Observând aceste numai în treacăt, așa cred, că nu s'a putut găsi un mijloc mai nepotrivit pentru înaintarea maghiarizării decât această maghiarizare a numelui. Ce voiesce să ajungă comitatul Zolyom cu pînă mînjitură maghiară? Luând lucrul curat din punctul de vedere al maghiarizării — n'au succes a face încă din nici un slovac maghiar, dar pagubă s'a cauzat, pentru că slovacul, care vede aceste născuțe, își gîndesce: Ce voiesce: acești domni maghiari? Nu-i destul, că mereu ne înmulțesc sarcinile, acumă și aceea îi supără, că de ce suntem slovaci? De ce-i supără că ne rugăm la Dumnezeu în limba noastră maternă? Acele table, pe cari sunt scrise numele maghiarizate, vor juca încă rolul pălăriei lui Gesler. (Ilaritate.) Slovaci vădându-le pe acestea va înjura una asupra unguirilor și va fi gata a fi pradă în mîna agitatorilor fără conștiință. (Mare mișcare în stînga estremă.)

Procederea comitatului cu această ocaziune lovesce în față chiar și legea, pentru că ar fi fost datoria comitatului în ori și ce cas, înainte de a face maghiarizarea să întrebe pe comună dacă se învoiesce, pentru că în sensul legii comunale, comuna hotărăsească singură în afacerile ei interne. (O voce în stînga estremă: Au și fost întrebate.) N'am cunoscință despre aceasta. Va să dică, comunele ar fi trebuit să fie întrebate și fără consimțământul acestora procedura comitatului nu are nici un temei legal. Toemai de aceea îmi pare rău, că ministeriul a aprobat o astfel de procedere.

Dar nu mai continuu onorată casă cu înșirarea casurilor singuratic. Eu cred, că și cele ce le-am citat aci vor arunca lumină asupra celui mod de cugetare, asupra acelei direcțiuni, pe care on. guvern o urmărește în cestiunea naționalităților. Se vede, că on. guvern în genere nu crede, că este chemarea lui, ca să înfrâneze șovinismul în stăruințele sale, ce nu-s la locul lor și nu au nici un scop, ba mai mult, el încurajează șovinismul de-adeptul prin purtarea sa. Procederea guvernului dă loc presupunerii, că pentru lăfrea maghiarizării toate sunt iertate, scopul sfîștesce mijloacele, și că cu asemeni uneltiri un nenorocit norocos își poate câștiga merite înaintea guvernului. Eu cred, că nu aceasta ar fi chemarea guvernului, ci față cu naționalitățile, curata obiectivitate. Guvernului nici odată nu-i este iertat a uita, că conduce afacerile unei țări poliglote, că este deopotrivă guvern maghiarilor, slovacilor, românilor, sârbilor, nu-i e permis a uita, că țeara nu poate fi un kulturegylet în stil mare și că într'însa trăesc cetățeni de naționalitate diferită, cărora trebuie să împărță în mod egal nu numai sarcinile, ci și dreptatea. (Strigări din dreapta: Așa se și întimplă!)

E cu neputință să nu observăm și într'asta cea politică de cortășire, pe care așa de adese-ori i-o aruncăm în ochii guvernului. Guvernul vede o mare putere în curentul șovinist, de aceea nu cutează a pași în contra lui. Simte bine, că nu prea are multe titluri la popularitate, și speră, că pentru politica sa vis-a-vis de naționalități îi va ierta națiunea deficitul și datoriile nesfîșite, ce le face... toemai precum un june ușuratic la minte iartă darea de seamă curatorului sen, numai să nu-l tulbure în satisfacerea pasiunilor lui periculoase. Nu i mirare dară, că-dacă în această țeară fie-care își ia voia a călca, a ignora și a eluda legea pozitivă, și dacă îi spunem în față aici parlamentului și guvernului, că legile nu se respectează, că legea dela 1868 este numai pe hîrtie și nu se execută nici măcar într'un sigur punct. (Mișcare.)

(Va urma.)

Декеврие = Decembre, Генваріа = Ianuarіu, Фебв-
раріе = Februarіu.

Бѣрѣче = berbece, гѣмзхъ = gemen, ракъ =
rac, лев = leu, фатъ = fecioară, вхъгрю = vên-
nătoriu, корн де капръ = căprior, Оудълаъ =
udătoriu, вицел = taurul.

Din semnele prevestitoare reproducem cea ur-
mătoare:

Іаръ се ва тѣна атраміазъ зи. ши ва фи
кѣтрѣмър атратель локъ воиничи ши коръ пѣ-
рѣси пре апзратъ. ши сѣ коръ мѣта атралъ
локъ ла алтъ апзратъ. Іаръ маи апои Іаръ сѣ
коръ атѣрна. кѣ паче. ши гадинилоръ озл-
ватечи перирѣ. ши сѣ коръ спзмзхъ чѣтз-
цѣе — Іаръ сѣ ва тѣна нѣоптѣ. мѣрилоръ че
лор. тѣроасе ва фи перирѣ. ши коръ вѣрѣи алтѣ
лимеи. ши мѣартѣ. грабникъ ва фи. ши маи
мареле. пре вѣрѣмашъ озл ва вѣрѣи — Іаръ сѣ
ва фи кѣтрѣмър нѣоптѣ фиворъ рѣкоде ши ва
фи мѣартѣ марѣ пре лѣтѣхъ. ши лимбилоръ ва
сѣ ле фѣе алтъ апзратъ. ши апои ва лѣса апз-
раціа ши ва фѣи атралъ локъ. ши апзраціа
лѣи ва лѣа алтъ апзратъ ши ва пѣстѣи вѣстрѣи
мари. ши де грабъ коръ пери. ши ллатѣрѣ лѣспре
рѣсѣтъ пѣзине нѣ ва фи. Іаръ фѣери коръ фи мѣате.

Manuscrisul IV.

Acest manuscris conține psalmi întocmiți pentru
serviciul divin; asemenea conține rugăciunile ceasului
III-lea și al VI-lea, apoi rugăciunea de masă și ceasul
IX; în fine rugăciunea de seară și Pavcernița.

Asemănând versiunea acestor psalmi cu textu-
rile, ce există tipărite, ne convingem, că ea derivă
din același izvor cu versiunea psaltirei diaconului
Coresi tipărită la anul 1577, cu care congruează
întocmai, cu puține mici abateri, care vin a se pune
în contul decopierilor greșite.

Întrebarea, ce ni se pune dela sine este, dacă
acest manuscris datează înainte, sau după tipărirea
psaltirii lui Coresi.

Dacă manuscrisul din cestiune ar conține psalmii
în ordinea cuprinsă în psaltirea lui Coresi, nimic
n'ar fi mai natural, decât a privi acest manuscris
de o simplă decopiere din cartea tipărită, ceea ce,
față de scumpetea cărților tipărite în timpurile mai
vechi nu este raritate. Manuscrisul nostru însă con-
ține psalmi întocmiți și ordinați pentru serviciul bi-
sericesc. Această împrejurare ne induce la presu-
punerea, că acest manuscris poate fi mai vechiu de-
cât însăși ediția în tipariu a psaltirei de Coresi.

Eată, cum basez eu părerea aceasta.

Urmele cele dintâiu de limbă bisericească sunt
păstrate în cărțile bisericesci.

Impulsul la traducerea cărților bisericesci s'a dat
prin trebuința simțită a serviciului bisericesc în limba
poporului. Dela acest adevăr mănecând, este natural, că
mai întâiu s'au tradus din limba slavonească și din
greceasca cărțile rituale și numai mai târziu s'au
aflat bărbați români de carte, cari au edat părți sau
întreagă sânta scriptura în tipariu. Și până la eda-
rea în sistem a cărților sante la tipariu a trebuit să
existe părțile din acele cărți nu numai traduse bine,
rău, pe românește, dară folosite la serviciul divin și
întocmite spre acesta. Editorii în tipariu a cărților
sante în limba românească n'au trebuit să fie totdeo-
dată și traducătorii lor. E de presupus, că ei la eda-
rea cărților au avut la mână traduceri, ce se folosiau
pe atunci și acelea le-au tipărit întocmai sau cu
unele îndreptări, ce au aflat cu cale.

Nu ne-a venit la mână, nici când textul psaltirii
de Coresi; de aceea nu putem sci, dacă și acolo se află
reprodus pentru care-va serviciu bisericesc simbo-
lul credinței, adică „Credeul“, care în manuscrisul
nostru se află.

Dacă nu se află, — părerea mea, că manuscri-
sul, de care se tractează aci, ca unul, ce avea o des-
tinațiune practică poate, data înainte de a se eda
psaltirea lui Coresi — apare cu atât mai temenică.

(Va urma.)

1st Bis Rom

Mocsáry.

Deputatul *Mocsáry* este ca scos din clubul partidei koșuthiste, prin un conclud adus în ședința clubului din 15 a curente, prin care i se reproabă ținuta în cesiunea naționalităților, manifestată și în ședința dietei în aceeași zi.

Toate diarele maghiare se bucură de acest conclud „patriotic” al clubului, susținând, că *Mocsáry* scos din clubul stânger estreme nu va mai avea la naționalități nimb, de care s'a bucurat până aci.

Și care este păcatul dlui *Mocsáry*?

Acela, că a pretins, ca față de naționalități să se execute legea pentru egala îndreptățire a naționalităților, și a condamnat tendințele de maghiarizare susținute și încurajate și prin guvern.

Ca patriot adevărat ungar, și ca maghiar de omenie mai puțin n'a putut pretinde decât atât: și noi numai deplănge putem un stat poliglot, în care este posibil ca, și atunci când stă Hannibal ante portas, în parlament și în societate să se persecute un bărbat, care are curagiul a pretinde să se respecte legea, și ca patria se fie mamă de o potrivă bună pentru toți, fiii, dela cari asceaptă se-și verse sângele pentru densa.

Partida koșuthistă nu i-a redicat, ci a întunecat nimb, domnului *Mocsáry* în ochii naționalităților și în specie în ai românilor, carii sunt un popor de ordine și dinastic, și dacă ține Dsa ceva la stima ce o păstrează românii pentru densul, ca pentru un bărbat drept și cu vederi patriotice sănatoase aceea nu va scăde, ci se va potenția prin desfacerea sa de tovărășia de până aci, cea mai neaccessibilă pentru inima românului. *)

Și în acest cas a avut dl *Mocsáry* satisfacțiunea de a se convinge despre adevărul afirmațiunei sale, că șovinismul maghiar nu este inaugurat prin maghiarii de naștere, ci prin neofitii de alte neamuri, cari ca să nu devină suspicioși înaintea maghiarilor în privința patriotismului lor, ei fac gură mai mare, și licitează întru alarmarea lumii și însinuarea naționalităților de răi patrioți.

În club propunerea pentru eschiderea densului a făcut-o Polony, care, când era jidan se chema Pollák, a spriginit-o Helfy, care, când era jidan îl chema Heller, și Lükó, un gură căscată de slovac, care deși bătrân, nici astăzi nu scie vorbi curat unresce, — ear maghiarii neaoși au tăcut și au votat.

Mocsáry sosit în club după aducerea concludului, când i-s'a adus la cunoscință concludul prin președinte, a întins mâna de adio președintelui, ear asupra celorlalți aruncând o privire desprețuitoare a părăsit clubul.

Negreșit va fi recitat coborându-se din localul clubului clasică sentință:

Iustum ac tenacem propositi virum...

Si fractus illabatur orbis,

Inpavidum ferient ruinae. Hor.

Onoare lui!

Budapesta 17 Februar 1887

Raport general

despre activitatea „Reuniunei române de cântări din Sibiu” și a comitetului ei în decursul anului 1886, celit în adunarea generală ținută la 14 Faur 1887.

Onorată adunare generală!

Cu sesiunea ordinară prezentă se începe un nou an, anul al 10-lea al „Reuniunei române de cântări din Sibiu”. Cu încheierea anului 1886 reuniunea noastră are mulțum rea a putea face revistă asupra unei activități de 9 ani, carea a fost încoronată de succesele cele mai frumoase și a avut o deosebită influință asupra vieții românesce, în deosebi a celei din loc. Reuniunea noastră și-a câștigat o frumoasă poziție, ea și a eluptat prin muncă serioasă, dar și ostenticioasă, un vrednic loc în șirul surorilor ei de alt neam din loc, care sunt cu mult mai vechi și și mai mari decât densa.

„Reuniunea română de cântări din Sibiu” a atras asupra-și, în deosebi de când se bucură de conducerea actualului seu dirigent, atențiunea chiar și a străinilor, nu prin reclame neîntemeiate, ci prin vădittele ei dovești despre activitatea, cu carea calcă calea propășirii, prin zelul, cu care se nisuesce la ajungerea scopului, ce și-l'a propus.

Și care este scopul, spre care și-a îndreptat reuniunea noastră neconținut atențiunea sa și întreaga sa activitate? Statutele reuniunei în primul lor § normează destul de clar acest scop, reasumându-l în cuvintele: „cultivarea muzicii.”

Și care e programul, carele a mijlocit reuniunii noastre poziția, la carea s'a avântat! Programul e

simplic și se poate caracteriza în scurt în următoarele diceri:

Esecutarea de piese din muzica serioasă de cei mai escelenți și mai acreditați componiști, și esecutarea de piese din muzica națională: cu scop de a deștepta și cultiva simțul estetic și național și de a procura publicului câte o di albă în noianul negrelor vremi.

Programul acesta, care s'a adevărit a fi bun, va rămâne și pe viitor hotărîtor pentru reuniune.

Ar fi o anticipațiune poate neertată, dacă deja cu aceasta ocaziune ne am lua voia a desfășura fa-sele, prin cari a trecut reuniunea noastră dela începutul existenței ei și până aci. Astfel de repriviri au loc și sunt îndreptățite numai la anumite timpuri.

Asemănări între activitatea din trecutul și din prezentele unei societăți, precum e și a noastră, se pot face cu oare-și care îndreptățite, numai dupăce aceea a trecut o perioadă oare-care, în care tendințele și aspirațiunile dezvoltării ei generale au primit o formă esențială bine definită, deșteptând și animând puteri nouă pentru o mai departe dezvoltare, sau dând acestora cel puțin o altă direcțiune.

Necredând de astă-dată încă de sosit timpul potrivit pentru astfel de asemănări, ne vom mărgini și acum a schița în liniamente generale activitatea reuniunei noastre numai în decursul anului expirat 1886.

Ca și în trecut, așa și în anul expirat și-a îndreptat reuniunea noastră activitatea, rămânând credincioasă scopului provădut în § 3 din statute în deosebi spre cultivarea muzicii vocale. Ca și în trecut și a ținut reuniunea și în anul expirat probele regulat — cu excepția feriilor de vară — de două ori pe săptămână, Lunia și Joia, după trebuințe — indeosebi în acest an — și în alte zile, tot sub conducerea dirigentului G. Dima, prof. sem.

Ca și în trecut a putut satisface reuniunea și în anul 1886 îndatoririlor sale, arangiând producțiunile prescise, și dacă e de a se constata și de astă-dată o întârziere oare-care în ceea-ce privește concertul din urmă — concertul acesta s'a ținut la 11/23 Ianuarie 1887, aceasta se explică prin cauze neatir-nătoare de reuniune.

Ne este încă tuturora proaspătă în memorie reușita concertului din urmă al reuniunii. Față de acest concert e de ajuns a constata, întemeindu-ne în deosebi pe părerile emise din partea străinilor, care nu fac parte din reuniune, păreri, cărora s'a dat expresiune în foile române și neromâne din loc, că și acesta este unul dintre concertele, care au ridicat vađa și prestigiul reuniunei.

Programul executat în acest concert e următorul:

1. „Hora” cor cu acompaniament de piano, G. Dima, executată de corul reuniunii;

1. „Terzet” din oratoriul „Creațiunea de I. Haydn, cântat de dna Maria Crișian (sop), dnii: Isaia Popa (bas) și G. Pop, (tenor).

3. Concert pentru Violoncello op. 14 de G. Goltermann executat de dl Forstmayr membru al ar- chestrelui cetățenesc din loc ca oaspe;

4. Cântece toscanice pentru cor, soli și acompaniament de piano de R. Weinwurm executate de corul reuniunii; partiile pentru soli le-au cântat dna Agnes Brote (alt) și G. Pop (tenor);

5. Două cântece pentru o voce de bas de F. Schubert, și anume; a) Cruciata, b) Lira, cântate de dl Isaia Popa;

6. Sextet din opera „Don, Iuan” de W. A. Mozart, cântând d-nele: Agnes Brote, Anna Moga, Maria Crișian, și dnii: G. Dima, Isaia Popa și G. Pop!

7. Făgăduința (Verheissung), cor cu acompaniament de piano de S. Iadassohn, executat de corul reuniunii.

Urmează a ne da seama acam și despre ceea laltă producțiune ordinară (prima producțiune ordinară din anul expirat) a reuniunii. Natura lucrului aduce cu sine, ca la aceasta să ne oprim ceva mai mult, ca la concertul din urmă.

(Va urma.)

Varietăți.

* Protocolul congresual din 1886 este depus la librăria tipografiei archidiecezane spre vândare. Prețul 1 fl.

* Atragem atențiunea on. public asupra anu-ciului dlui medic Dr. *Adalbert Balint* și ne bucurăm, că s'a domiciliat în mijlocul nostru.

* (Reuniunea română de cântări și muzică din Oravița) arangează Duminecă în 15/27 Faur 1887 în sala hotelului „Coroana ung.” din Oravița „Bal mascat” cu ocaziunea căruia corul va prodnce „Forfecarii” operetă comică în 1 act.

Persoanele: Oprescu, primar, Dl Lazar Drăgoescu. — Sbicescu, student, Dl Ioan Popa. — Ghiță, haiduc, Dl Alecsie Pocrean. — Ioana, servitoare, Dl Stefan Dodenciu. — Corul studenților. — Corul senatorilor.

Prețul de intrare este pentru membrii reuni-unei de cântări și familia lor de persoană 60 cr. pentru membrii de persoană 80 cr., ear seara la cassă fără deosebire 1 fl. de persoană. Începutul la 8 oare seara.

Comitetul.

* (Producțiune scolară.) Din Galeș ni se scrie: Diua s. trei ierarci e o di de mare înseamnă-tate pentru comuna noastră. Și cu drept cuvânt pentru că aceasta e diua serbării chramului scoalei noastre, și precum în anii premergători, așa și în anul acesta tinerimea noastră scolară în frunte cu învățătorii lor în presara acestei zile a delactat publicul prin o producțiune constatătoare din cântări, declamări și o disertațiune, prin care s'a nisuit disertantul a stîrni în părinți și cu deosebire în mame simțul creșterii bune. —

Începutul s'a făcut ca de obicei cu cuvîntul de deschidere rostit din partea încăruntitului nostru paroch local O. D. Nicolau Răchitan, ca director scolar, care prin puține dar dulci cuvinte a arătat influința, ce o are scoala asupra unei națiuni în genere, și în special asupra națiunei române; a arătat însemnătatea zilei, în a cărei presară ne aflăm. —

Producțiunea ca atare a succes spre deplina mulțemire a numerosului public, dovadă eclatantă că dl notariu comunal s'a vădut îndemnat ca în numele antistiei comunale să exprime mulțemita corpului în vețătoresc pentru acest progres vedit și energia ce o dovedesc în instruirea elevilor, și cumcă dl notar a fost interpretele simțemintelor întreg publicului e dovadă, că la rëndul lor toți părinți și au es-primat bucuria pentru progresul arătat.

* Din Viena se scrie, că M. L. baron Beck e numit adjutant general al Majestății Sale, ear comandantul corpului de armată 10, M. L. baron Reinländer e numit șef al statului major. Publicarea acestor numiri se va întempla în curînd în „Armee-Verordungsblatt.”

* Dl de Bismark la o întrebare, ce i-sa pus în privința temerilor de resbel, sau puținții de a se menține pacea a răspuns: „Noi trăim în pace, dar uități-ve la pregătirile Franciei, la construcțiunea baracelor, la popularitatea generalului Boulanger, la strigătele, ce scoate liga patrioților contra noastră de 16 ani, și veți ști, dacă avem să ne temem de ceva din partea Franciei și de ce avem să ne ferim.”

* La 17 Februarie 1867 a subscris Majestatea Sa regele Francisc Iosif I decretul de denumire al celui dintăiu ministeriu constituțional al Ungariei.

De atunci și până aci sunt netto 20 de ani — și e de mirare, că Ungaria nu a iubiliat în vr'o formă oare care aniversarea acestei zile, ca și multe alte zile însemnate din era dualismul.

* În afacerea aprobării cărților scolare scrie G. Transil. reuniunea librarilor unguri a adresat ministrul instrucțiunei două petițiuni privitoare una la cărțile pentru scoalele populare, alta la cărțile penscoalele medii. În cea dintăiu roagă pe ministrul să stabilească un termen, până la care editorii să presinte ministrului edițiunile de cărți scolare, ear după expirarea acestui termen să se examineze cărțile și apoi să se recomande sau să se aprobe lista completă a tuturor cărților aprobate, să apară în „Neptanitók lapja.” În același timp să se publice și lista acelor cărți, care nu s'au aprobat, dar care după ameliorari se pot încă întrebuiința pentru instrucțiune într'o nouă edițiune. Aceste cărți să se poată folosi trei ani unul după altul, ear după acest timp să se dea o nouă edițiune îmbunătățită. Până în diua, când va apăre lista cărților aprobate și în anul scolar următor poate alege fiecare institut cărțile după plac, cărți cu totul nouă să se poată folosi în anul prim și fără aprobare. Esaminarea cărților pentru scoalele populare să se încredințeze nu profesorilor dela scoale innalte și medii, ci bărbăților distinși pe terenul instrucțiunei populare. În a doua petiție roagă pe ministrul, să sisteze total aprobarea cărților pentru instrucțiunea medie; în cas, că nu s'ar esecuta aceasta cel puțin să se scimbe aprobarea obligătoare într'o aprobare facultativă.

* (Ministrul honvedimei) a esmis o circulară, prin care aduce la cunoscință iurisdicțiunilor, că pentru țările coroanei ungare se cer 39,552 recruți și 3955 rezerviști de întregire. Tot acest ministru a ordinar, ca cei obligați la serviciul militar, cari nu se mai pot reclama în armată sau la rezerva întregitoare sau la honvedime au să se orînduiască la servițiul de gloate, și toți să se presenteze în persoană înaintea comisiei de asentare. Stergerea din lista de asentare se poate face, când cel obligat la serviciul militar nu e apt nici pentru glotași fără arme. Deciderea depinde dela reprezentantul honvedilor.

*) În nr. procsim vom publica și epistola dlui *Mocsáry* prin care se dechiară, că repășesce din club. Red.

* (Un actor ucigaș.) În unul din nrii trecuți ai acestui jurnal a comunicat corespondentul nostru din Viena un cas, care a produs multă senzație acolo. Un actor, cu numele Anton Sailer a ucis cu o lovitură de cuțit pe amanta sa Hermine Guschelbauer, care se purta rece față cu declarațiile lui. Incidentul a produs o interesare mare între vienesi, căci tinerea fată era una dintre cele mai simplice cântărețe populare. Pertractarea finală avu loc în 10 a lunii curente în fața unui auditoriu ticsit. Criminalul și-a recunoscut fapta, dar a negat premeditarea. Neputându-se dovedi premeditarea faptei, tribunalul l'a condamnat la 10 ani închisoare grea cu câte o zi post la lună.

* (Răsboiul viitor în cifre.) La un eventual război poate pune în fața dușmanului: Austro-Ungaria 1,279,684 soldați; Germania 2,805,000 soldați; ambele dacă s'ar uni 4,084,684. — Franța 2,865,400 soldați, iar Rusia 2,900,000 ambele dacă s'ar uni 5,762,400 soldați.

Dacă toate statele ar fi angajate la război ar fi cheltuielile de 30 miliarde de mărci, dacă războiul ar fi între Franța și Germania spesele ating suma de 16 miliarde, care sumă e de a se plăti de cei biruiți.

Loc deschis.

Onorate Domnule Redactor!

Cerând lipsa a se edifica un nou fruntariu la sânta noastră biserică dreptcredincioasă din comuna Ferihaz, protopresbiteratul Sighișoarei Domnul N. Fleșer maestru măsurii în Saschiz, în primăvara anului trecut s'a angajat pre lângă un plan de propria sa mână desemnat la facerea nimitului fruntariu nu numai în ceea ce privia maestria dsale, și chiar și pentru zugrăvirea icoanelor împărătesci și ale dlui Christos cu ss. apostoli și evangeliști, pe ceriul fruntariului, toate acestea pe pleu în mărime corespunzătoare.

Domnul Nicolae Fleșer a terminat lucrarea pe la finea lui Iulie a. tr. și la colaudare am constatat cu întreg poporul spre deplina noastră mulțămire un lucru frumos preste așteptare.

Așa încât la sântirea noului fruntariu și a bisericei reparate seversită la 8 Novembre 1886 toți cei prezenți mireni și preoți admirau talentul acestui om îngropat altminteră într-o mare miserie materială, și era pătuns de evlavie adevărat creștinească provenită din influința esteriorului pompos a noului fruntariu.

A pus în uimire tinerul maestru pe toți privitorii cu atât mai mult, căci e cunoscut, că dânsul pe lângă percurgerea scoalei populare s'a calificat

în timplărie numai în lucrătoreea dlui Popoviciu din Brașov.

E păcat strigătoriu la ceriu, ca acest talent se rămână îngropat.

Lipsând însă maestrului nostru mijloacele proprii, îl recomandăm fiecărui român binesimțitoriu spre spriginire, îl recomandăm preste tot bărbaților, cari se află în fruntea corporațiilor noastre românesce menite pentru înaintarea și cultura bietului român.

Fraților români! Când cere lipsa nu dați dinariul vostru celor necredincioși. Chemați pre fii mamei voastre s'ermani și lăsați se lucre ei în proprietatea noastră. Spriginiți pre maestrii din respuțeri! Veniți la biserica noastră și vedeți, ce a putut se desvoalte un fiu al miseriei, un român ne'nsemnat.

Recomandăm prin aceasta pre dl Fleșer cu conștientitate tuturor românilor binesimțitori al angagia la lucru de soiul celui indeplinit în sânta noastră biserică, — și în alte părți.

Pentru comuna bisericească:

Ferihaz, la 21 Ianuarie, 1887 st. v.

Zacharia Ganea,
paroch gr. or.

Loterie.

Sâmbătă în 19 Februarie 1887.

Timișoara:	86	36	40	71	42
Viena:	53	90	52	46	79

Nr. 66

[1529] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, lângă neputinciosul paroch Nicolau Opriș din comuna Gârbova protopresbiteratul Mercurei, cu încuviințarea mai înaltă, se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare.

Dotățiunea împreună cu acest post este jumătate din venitele parochiei de clasa a III-a. care jumătate calculată în bani face 203 fl. 23 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și înainta suplicele lor de concurs, instruite în înțelesul legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei, în termenul mai sus indicat.

Mercurea, la 22 Ianuarie, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Mercurei.
Ioan Droc,
protopr.

Nr. 592. 1886.

[1531] 2—3

CONCURS.

De oare ce în urma concursului publicat în diarul „Telegraful Roman” Nr. 106 și următorii din a. tr. 1886. pentru întregirea postului de paroch în Geaca protopresbiteratul Clușului, nu sa însinuat nici un concurent calificat; pe baza veneratei ordinațiuni consistoriale din 2 Decembrie 1886 Nr. 6055 B. se repetesce concursul deja publicat, respective se scrie concurs nou pentru numita parochie pre lângă emolumentele și condițiunile din citatul concurs, cu termen de 30 zile de la prima publicare, observându-se că concursurile sunt a se adresa oficiului protopresbiteral gr. or. al Clușului.

Cluș, 17 Ianuarie, 1887.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Vasile Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 29.

[1532] 2—3

CONCURS.

Devenind în vacanță următoarele stipendii, și anume:

A) 1. Un stipendiu de 50 fl. pe an din fundațiunea anonimă „Dobăca,” destinat pentru un gimnasist născut în fostul comitat al Dobăcei.

2. Un stipendiu de 40 fl. pe an din fundațiunea „Radu M. Riurean,” pentru studenți la gimnasiu.

3. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundațiunea „Galliană” pentru studenți la gimnasiu.

Mai departe fiind vacante următoarele:

B) 4. Un ajutor de 60 fl. pe an, pentru tinerii sau tinere, cari ar voi să învețe la vre un institut sau corporațiune

industrială din patrie, vre-una din meseriile: țesutul de pânzării, covoară, părți de îmbrăcăminte pe răsboai mai perfecționate sau cusătură de albituri, broderii sau croitoria superioară de dame sau bărbați, sau arta orologeriei, juvergiei (argintieriei) sau a farmaciei.

5. Un ajutor de 20 fl. pe an din fundațiunea „Tofaleană” pentru tineri descendenți din vre o familie de ale fostei comune „Tofalău,” cari ar voi să învețe vre-o meserie oare care.

6. 16 ajutoare à 25 fl. pe an, menite pentru tineri români, cari voiesc a învăța vre-o meserie, dar mai cu samă: rotăria, lemnăria (bărdășia), faurăria, măsuria (timplăria), cismăria, pălărieria, curelăria, șelăria, mașinăria agricolă.

Prin aceasta se scrie concurs.

Cererile au a se înainta comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român în Sibiiu, până la 1 Aprilie st. n. 1887. Cererile intrate mai târziu nu se vor considera.

Aspiranții la vre-unul din stipendiile amintite sub A. 1—3 au să acludă la suplicele lor:

a) carte de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de pe sem. I. al anului scol. curgător;

c) atestat de frecuentare dela direcțiunea institutului, în care cercețază scoala de present;

d) atestat de paupertate sau de orfan, dacă concurentul e orfan.

Conform literilor fundaționale, la obținerea stipendiului de sub 3. din fundațiunea „Galliană,” ceteris paribus va avea preferință acela dintre concurenți, carele va dovedi, că se trage din familia fondatorului, și anume din familia „Pop și Anton.”

Suplicanții la vre-unul din ajutoarele amintite sub B. 4—6 au să prezente următoarele documente:

a) atestat de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de cel puțin 4 clase elementare;

c) atestat, că se află deja lucrând la vre-un maestru sau corporațiune, și cu ce succes.

Aspiranții la ajutoarele de sub 5, 6, vor avea să aștearnă în original sau în copie legalisată și contractul încheiat cu maestrul conform §. 61 al legii industriale (art. leg. XVII 1884.)

d) atestat de moralitate dela autoritatea competentă locală;

e) adeverință dela părinți sau tutori, că sunt decisi a lăsa pe fiii sau pupili lor la învățătură până se vor perfecționa pe deplin.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura ro-

mână și cultura poporului român, ținută la Sibiiu, 1 Ianuarie, 1887.

Iacob Bologa, Dr. I. Crișian,
v.-pres. secretariu.

Nr 142.

[1530] 3—3

CONCURS.

În urma încuviințării Preavenetului Consistoriu archidiececan din 2 Decembrie 1886 Nr. 6349 B. se publică prin aceasta concurs de capelan lângă parochul Iacob Buzdug în parochia de clasa a III-a Borgo-Rus cu filiile Iaad și Dorolea din protopresbiteratul Bistriței, cu termenul de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Ca venit va avea capelanul jumătate din toate venitele parochiale, cari computeate în bani fac la an suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și așterne suplicele instruite amesurat legilor din vigoare în termenul indicat, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței în conțelegere cu comitetul parochial.

Borgo-Bistrița, 18 Ianuarie, 1887.

Simeon Monda,
protopresbiter.

ad. Nr. 32.

[1533] 2—3

EDICT.

George Eliseiu Dogariu din Herman carele deja de 13 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Ma-

ria George Irimie din Stupinile Brașovului, se citează a se presenta la subscrisul oficiu protopresbiteral, în termen de 3 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Roman,” căci la dincontră se va pertracta și decide cauza sa matrimonială și cu absența lui.

Brașov, în 19 Ianuarie, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului II-lea.

Ioan Petric,
protopresb. ca adm.

Nr. 961 civ. 1887.

[1537] 1—3

Publicațiune.

Din partea tribunalului regese din Elisabetopole se aduce la cunoștință publică, că în urma cererii proprietarului Martin Schuster et cons. din Măgărei pentru concederea comasării hotarului comunei Măgărei, spre acest scop se defige și de pertractare 5 Aprilie 10 oare a. m. a. c. ce se va ține în cancelaria comunală din Măgărei, la care pertractare se citează toți interesații în cauză cu aceea observare, că părțile, ce nu se vor înfățișa se vor considera ca învoite cu comasarea.

Din ședința tribunalului din Elisabetopole, ținută la 14 Februarie, 1887.

Nagy Lajos,
preș.

V. Iakab Árpád,
notariu.

Dr. Adalbert Balinth,

proto-medic montan emerit aduce la cunoștință publică, că s'a mutat cu locuința în Sibiiu — Sag-vorstadt, Brückengasse Nr. 9. și-și oferă on. public serviciile sale, mai cu samă în specialitatea morburilor de copii. Ordinează în toată ziua dela 8—9 a. m. pentru miseri gratuit. [1536] 1—3

„ALBINA” institut de credit și de economii în Sibiiu.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „Albina” se învătă prin aceasta în virtutea §-lui 20 al statutelor societății la

a XIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Sibiiu la 29. Martie 1887 st. n. înainte de ameați la 10 oare în casa institutului (strada Baier Nr. 1).

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunei; Bilanțul anului 1886 și Raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului rcalizat, conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea prețului marcelor de presentă pe anul curent.
5. Alegerea a lor doi membrii în consiliul Direcțiunei în locul acelor doi, al căror mandat au expirat în sensul §-lui 36 din statute, și substituirea prin alegere a unui membru repozat dela ultima adunare generală încoace. (§. 37.)

Domnii acționari, cari în sensul §. §. 22, 23 și 24, din statutele societății voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rogați a-și depune la casa institutului acțiunile lor și eventual dovădile de plenipotență cel mult până Vineri în 25 Martie a. c. st. n. 6 oare p. m.

Sibiiu, 11 Februarie, 1887.

[1538] 1—2

Direcțiunea Institutului „Albina.”